

MUZEJNÍ ČTVRTLETNÍK

Pivo v hlavní roli
Příběh hostinského domu
U Bažanta

Strana 1–3

Ze dřeva a proutí
Půvab starých řemesel
na Dlaskově statku

Strana 5

Stalo se před sto lety
Přehled významných událostí
a zajímavostí na Turnovsku

Strana 7

Co nás čeká a co bylo?
Přehled akcí a výstav
i fotovzpomínky

Strana 8

HOSTINEC U BAŽANTA

Autor textu:
ANTONÍN MOJSL

Od 27. června do 8. září probíhá v Kamenářském domě výstava *Kde se pivo pije...*, která představuje turnovské hostince konce 19. století a první poloviny století následujícího. V roce 1892 se dá ve městě napočítat na třicet zařízení poskytujících pohostinské služby, budovu jednoho z nich bychom našli přímo v dnešním areálu muzea. Jednalo se o podnik U Bažanta (čp. 70), kde je v současnosti administrativní část muzejních budov. Patrový dům s mansardovou střechou, k jehož jižní straně přiléhá zahrada v prostoru domu zaniklého již za třicetileté války, představuje unikátně dochovanou památku, která vznikala od konce středověku až do 20. století. Stávající hmota objektu vychází z barokních přestaveb a do dnešních dnů zůstala téměř beze změn. Velmi cenná je fasáda do ulice v pozdně barokní úpravě druhé poloviny 18. století a pískovcový portál nacházející se na místě vstupu do domu za průjezdní bránou.

Pokračování na straně 2

**Krásná
ZAHRADNÍ RESTAURACE**

— v Turnově —

při hostinci „u zlatého bažanta“
(Frant. Škoda,)

Skálova ulice vedle c. k. pošty.

Velmi příjemné posezení v útulné zahrádce při výtečném, dobře vyleželém pivu z pivovaru Malorohozeckého.

Chutné polévky, obědy a večeře.
(stáje pro 70 koní.)

Pokračování ze strany 1

V roce 1760 zakoupil dům Josef Zich z Rosenfeldu, který vedle něho nechal u sochaře Jana Chládky staršího vytvořit sousoší sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého a sv. Antonína Paduánského (kamenná kašna byla před podstavec sousoší připojena v roce 1897 při novém dláždění Skálovy ulice). V roce 1800 koupil dům Adam Patočka a v držení jeho rodiny byl po šest generací až do 70. let 20. století. Patočkovi v přízemí domu sami provozovali nebo pronajímali hostinec, který podle domovního znamení nesl jméno U Bažanta. Místní si hostinec pojmenovávali i podle nájemců a vžily se tak i názvy u Žáků (1880–1899), u Škodů (1899–1910), u Bernardů (1910–1915), u Patočků (1915–1928), u Loudy (1928–1933) či u Zelenky (1933–1938). V létě bylo u hostince zřizováno venkovní posezení ve stínu kaštanů, u kterého měli hosté k dispozici i kuželník. Budova byla propojena se stájem – v inzerci se objevuje informace, že se zde dalo ustájit až 70 koní.

„Každou sobotu a neděli se zde pořádaly koncerty či tancovačky.“

Hostince byly odpradávná místy setkávání a sehrály významnou roli v rozvoji spolkové činnosti v poslední třetině 19. století. V hospodách docházelo mimo jiné k zakládání různých bratrstev, spolků nebo stolních společností, které si vybrali určitý podnik pro své pravidelné schůze, valné hromady či večírky. Hostinec U Bažanta sloužil po určitý čas jako klubová místnost spolku Studentstva Turnovského, založeného v roce 1873. Jednalo se o osvětový, kulturně vzdělávací spolek a předmětem jeho schůzí bývaly zábavy, divadlo, akademie, koncerty nebo třeba společné výlety. Program představení či večírků připravovali studenti především na období vánočních, velikonočních a letních prázdnin. Na akce vybírali vstupné, načež z příjmů financovali svoji činnost a pokud dosahovali zisku, odváděli jej do organizací, které podporovaly na studiích nemajetné žáky. Spolek rovněž vedl vlastní knihovnu, kterou mohli jeho členové využívat. „Věkovité kaštany mohly by dlouze vyprávěti o veselých sešlostech, příhodách a mladistvém zpěvu, znějícím do pozdních tichých nocí

Hostinec a sousoší sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého a sv. Antonína Paduánského. Konec 19. století

a rušícím nemálo spící měšťany“. Takto v roce 1940 vzpomínal malíř Karel Kinský na zábavy turnovských studentů. Ke vzpomínce připojil i starou studentskou píseň zpívanou v hostinci:

*Jsi už student starý,
znáš už víno, ženy
[jen kdy hotov budeš,
to se pořád neví].*

*Místo studování
dbal jsi alkoholu
[proto šlo to s Tebou
pomaloučku dolů].*

*Nezlobte se táto,
že se máme rádi
[neuteče věda,
uteče nám mládí].*

*Naši Almu Mater
do zejtřka nezboří
[nám při truňku dobrém,
srdce se rozhoří].*

Turnovští studenti nebyli jediným spolkem scházejícím se v hostinci U Bažanta. V roce 1888 se rozhodla další skupina zdejších pravidelných hostů založit ve městě so-

ciální spolek „Stůl pravdy“. Jeho členové poskytovali teplá jídla pro děti školou povinné z chudých poměrů. Polévkové akce pořádali zvláště v zimních měsících, nejdříve pro žáky zlatnické a kamenářské školy, později i pro děti docházející do obecných škol.

Za první republiky se v místnostech hostince scházeli i členové Klubu československých filatelistů Turnov, Místního odboru československé obchodní besedy či Esperantského kroužku. V roce 1928, kdy hostinec přebíral restaurátér Jiří Louda, se zde točily tři druhy piva – plzeňský prazdroj, malorohozecký ležák a svijanský granát. Každou sobotu a neděli se zde pořádaly tancovačky.

V roce 1945, po skočení druhé světové války, se novým hostinským stal Josef Paštika, který si hostinec pronajal od majitele domu Bohuslava Patočky. Scházeli se zde členové znovuoobnověného Studentstva Turnovského (již pod hlavičkou Svazu české mládeže), Klubu českých alapistů Turnov či část sboru zpěvického spolku Antonín Dvořák. V březnu roku 1948 došlo k vykácení starých kaštanů, které řadu let dávaly stín oblíbené letní zahrádce. Stromy měly být již ve špatné kondici a hrozilo, že při silnějším větru poškodí historicky hodnotný dům nebo barokní sousoší (dnes v tomto prostoru opět jeden kaštan roste).

Hostinec zde fungoval do konce 40. let minulého století, kdy výměrem z 15. ledna 1949 zrušil turnovský Okresní národní výbor Patočkovu koncesi k provozování hostinské a výčepnické živnosti. Jako důvod ke zrušení koncese byla uvedena nadbytečnost a skutečnost, že živnost nebyla provozována osobně a šlo jen o výčep, který neposkytoval stravování. V 50. letech byla v původních prostorách restaurace veřejná vývařovna a posléze čalounická dílna. V 70. letech se zde nacházel Klub důchodců.

V roce 1977 koupilo dům U Bažanta turnovské muzeum, a to od poslední majitelky z rodiny Patočků, Emilie, které byl dům odkázán v roce 1972 manželem Bohuslavem s dovětkem, že když nebude schopna se o něj postarat, má ho dát městu pro potřeby muzea. Po prodeji domu v něm Emilie Patočková nadále bydlela i s dalšími nájemníky dvou bytových jednotek. Na konci 80. let si do budovy začalo muzeum přesouvat své kanceláře. Ke komplexní rekonstrukci domu došlo mezi lety 2011–2014. Dům je součástí turnovské městské památkové zóny a je zapsán na seznamu kulturních památek.

Pokud se chcete dozvědět více o starých turnovských hostincích, neváhejte zavítat do Kamenářského domu na výstavu *Kde se pivo pije...* V přízemí domu je zřízen hostinec v duchu první poloviny 20. století, který po dobu prázdnin každou středu funguje jako zařízení k ochutnávce regionálního piva. Hlavní sponzor celé akce – Pivovar Svijany – se uvolil, že muzeum bude jedno z prvních míst, kde bude představen jejich zbrusu nový kroužkovaný ležák Svijany 460. Slaví totiž v letošním roce kulaté výročí od první zprávy o fungujícím pivovaru (1564). V patře domu je dále instalována výstavka raritních historických pivních lahví z českorajského regionu, které muzeu zapůjčili tři významní sběratelé v oboru. Informační část přinese historický exkurz do turnovských hostinců, kterých před sto lety v rámci města působilo podstatně více než dnes. Výhodou je bohatý obrazový materiál, který především znalci místního prostředí připomene různá zákoutí města. Historické snímky doplní ukázky inzercí hostinců, ze kterých je možné například vyčíst, jaké pivo se v podnicích točilo. Své si tak na výstavě najdou místní obyvatelé i široká turistická veřejnost. ★

Dvůr hostince s venkovním posezením (vlevo) a stájemí (vpravo). Konec 19. století

Členové Studentstva Turnovského v prostoru zahradní restaurace. 20. léta 20. století

Kamenářský dům
Kde se pivo pije...
27. 6. – 8. 9. 2024

Hlavní budova muzea
Kde se pivo vaří...
27. 6. 2024 – 19. 1. 2025

S vášní pro český granát

Autor textu:

LENKA LAURYNOVÁ

V průběhu letošního Týdne Křišťálového údolí opanuje Liebiegův palác v Liberci český granát, a strhne tak na drahý kámen a jeho zpracování část pozornosti věnované v rámci tohoto velkorysého krajského projektu doposud převážně sklu. Nově zrekonstruované noblesní prostory Liebiegova paláce naplní v týdnu od 26. do 31. srpna program připravený ve spolupráci tří nejsilnějších turnovských hráčů v této oblasti: Muzea Českého ráje, společnosti Granát, d.u.v. Turnov a šperkařské školy. Jádrem aktivit bude tvořit výstava v prostorách tzv. Galerie Johann pod názvem *S vášní pro český granát*. Na nevelké výstavní ploše bude přitažlivým způsobem odvyprávěn příběh českého granátu od těžby drahokamů až po finální výtvoř. K vidění budou historické šperky ze sbírek turnovského muzea a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, současné produktové portfolio družstva Granát, včetně luxusních individuálních kolekcí i „milníky“ moderního šperkového designu uplynulého půlstoletí. Výtvarného řešení výstavy se ujal zkušený scénograf a charizmatiký umělecký sklář brazilského původu Ricardo Hoinéff, který přizval přední českou animátorku Mariu Procházkovou. Vedle netradičního, nemuzijního pojetí instalace se tak můžeme těšit například na dvě pro český granát stěžejní historické postavy, císařovnu Marii Terezii a baronku Ulriku von Levetzow, které budou společně rozmlouvat na ožvlých portrétech. Součástí bohatého doprovodného programu v Liebiegově paláci bude cyklus přednášek na témata související s českým granátem, módní přehlídka prezentující granátové šperky, prodej šperků a dekorativních předmětů z produkce družstva Granát, výstav a doprovodné akce SUPŠ a VOŠ Turnov

či tematicky zaměřené dětské dílničky. Výstava *S vášní pro český granát* se veřejnosti slavnostně otevře již 19. srpna, její završení je naplánováno na sobotu 7. září v souvislosti s programem Dnů evropského dědictví.

Více infomarcí k programu v této nádherné zrekonstruované vile naleznete na <https://ksk-liberec.cz/> ★

Pedagogové Špéry a jejich tvorba

Autor textu:

LENKA LAURYNOVÁ

Výstava *Špéra byla, je a bude* vstoupí počátkem prázdnin již do čtvrtého měsíce svého trvání a aby měla i vracející se návštěvníky nadále čím překvapovat, obměnili se po dvou měsících vystavující pedagogové. Dvojici Juliana Höschlová (vyučující počítačovou grafiku a výtvarnou přípravu) a Kateřina Krausová (výtvarné vedení oboru Design a zpracování drahých kamenů) prezentující velkoformátové digitální malby tištěné na textil a autorské skleněné objekty vystřídali kolegové Pavlína Končická a Václav Nikendey. Zástupci kovářského zaměření prezentují autorské kolekce

nožů v nápadité a navzájem komunikující instalaci. Pavlína Končická, absolventa pražské UMPRUM, představuje kolekci tvarově čistých a lapidárních nástrojů denní potřeby balancujících na pomezí autorského díla a sériově vyráběného utilitárního nástroje, zatímco individualizované a řemeslným zpracováním sofistikované nože a břitvy Václava Nikendeye akcentují výtvarnou kvalitu uměleckořemeslného artefaktu. Končická vyučuje na SUPŠ design a počítačovou grafiku a jakožto členka propagační rady školy dlouhodobě a systematicky pracuje na její prezentaci a zviditelnění vůči veřejnosti i novým potenciálním uchazečům. Svým aktivním přístupem ke zkoumání využití nových technologií ve výuce i vlastní tvorbě iniciuje rozvoj SUPŠ také v této oblasti. Václav Nikendey vystudoval obor Konzervování–restaurování uměleckořemeslných děl na VŠCHT v Praze a nyní působí na SUPŠ a VOŠ jako pedagog technologie restaurování a konzervování a také technologie kovářství a zámečnictví. V jeho profesním směřování ho formovala zejména rodinná tradice na poli restaurování kovů, která ho přivedla k celé řadě inspirativních realizací. Jeho tvorba je zaměřena na oblast užitných předmětů ve formě nožů a šperků, v nichž autor aplikuje znalosti a zkušenosti nabyté studiem historických uměleckořemeslných předmětů a technologických postupů a fines užitých při jejich výrobě.

Začátkem srpna se můžeme těšit na další obměnu vystavujících pedagogů – ochutnávku kovářských lahůdek nahradí další z komorních prezentací, tentokrát oboru Zlatnictví a design šperků. Do své autorské tvorby nechají nahlédnout Zuzana Janevová a Lucie Laurynová. Jsme velmi rádi, že vyučující se se zájmem chopili možnosti využít část výstavního prostoru pro prezentaci své umělecké tvorby, neboť (s výjimkou pedagogů participujících na provozu Uličky řemesel) nebyla dlouho možnost se s děním v jejich domácích ateliérech seznámit, a také proto, že jejich volná výtvarná práce je integrální a potřebnou součástí jejich pedagogického působení a významným inspiračním zdrojem pro jejich žáky. ★

Dům 72

Špéra byla, je a bude
140 let od založení SUPŠ a VOŠ v Turnově
4. 4. 2024 – 2. 2. 2025

Ze dřeva a proutí – zpracování dřeva

Autor textu:

VLADIMÍRA JAKOUBĚOVÁ

Dovednost při zpracování dřeva patřila mezi nezbytné předpoklady úspěšného hospodaření na venkově. Nářadí pro práci v lese a pro další zpracování dřeva a výrobu jednoduchých předmětů (sekery, pily, dláta, nebozezy, ad.) bylo součástí vybavení každé zemědělské usedlosti. Hospodáři si nejen sami opravovali dřevěné součástky nářadí a nástrojů, ale jednodušší kusy si také sami zhotovovali. Stloukali hrubé kusy nábytku, vyráběli násady ke kosám, dřevěné lopaty, vařečky a lžíce, opravovali stavení, budovali jednoduché přístavky a ploty. Vedle výroby užitkových předmětů denní potřeby se dřevo stalo současně i materiálem ke zhotovování předmětů, u nichž výrobcům nešlo jen o funkci, ale také o pracnost provedení, výzdobu a originalitu. Výrobky těchto neškolených samouků jsou často ukázkami výjimečné technické zručnosti a estetického cítění. Ve vesnickém prostředí se dřevo často užívalo v samorostlém stavu tak, jak bylo uříznuto v lese. Vhodné tvary se upravovaly na sedačky, násady, oje, hřídele oradel apod., bez další úpravy. Jednoduchou technikou dlabání se z kmínků vyráběly stoupy, nádoby nebo kláty. Opracováním vnějšího tvaru většinou jen hrubým otesáním a vydlabáním vnitřku vznikala celá řada nádob od okřínů, neciček na zadělávání těsta až po mísy na jídlo. Podobně se zhotovovaly lžíce, sběračky a drobné náčiní. Další technikou, uplatňující se v podomácké výrobě, bylo tesání a štípání, které bylo nezbytné při výrobě technicky složitějších výrobků. Pomocí nich se vyráběly nejen šindele, trámy a další stavební materiál, ale také desky

a prkna ke konstrukčně složitějším bednářským či kolářským výrobkům. Ze štípaného dřeva, zpevněného dřevěnými luby, později i železnými obručemi, se hotovily například putny, měřice na obilí, putýnky na vody ad. Štípané dřevo bylo také potřebné k výrobě hrubého nábytku a části zemědělského nářadí aj. Usnadnění práce při zpracování dřeva přineslo rozšíření rámové pily. Řezání umožnilo vyrábět prostřednictvím bednářských a jednodušších truhlářských technik jednoduché kusy nábytku – stoly, lavice, police a almary, stejně tak propracovanější putýnky, díže nebo necky. Kombinací obou technik se zhotovovaly drobnější předměty – například nástroje k textilní výrobě. Malou část předmětů ze dřeva, které se užívaly na venkově, zhotovovali specializovaní řemeslníci – sekerníci, koláři, truhláři, bednáři, ad. Jejich dílem byly například složité části technických staveb, okovaná kola vozů, výstavný malovaný nábytek, sudy, ad.

S rozvojem technik zpracování dřeva souvisí i způsob výzdoby vyráběných předmětů. Nejvíce užívanou technikou byla řezba – od jednoduchých a rytých ornamentů přes plochou řezbu, profilaci okrajů až po plastický reliéf. Na řadě předmětů se uplatňoval vruborez a rytý ornament. Od velkého zemědělského nářadí, přes nábytek až po drobné předměty denní potřeby (písty na praní prádla, dřeváky, lžíce, putny, náčelky pro záprah volů). Profilace okrajů se používala především u držadel nádob (puten a nádob

na pití), opěradel židlí a jiných plochých částí dřevěných výrobků. Výjimečnou technikou byla řezba plochého vzoru, kterou se zdobily formy a tvořítka na perník a máslo a formy na potisk látek. Svým významem přesahuje tvorbu užitkových předmětů plastická řezba lidových plastik nebo betlémových figur. Řezba nebyla jediným způsobem výzdoby dřevěných předmětů. U výrobků skládajících se z částí s kruhovým profilem se jako zdobného prvku užívalo profilování soustružením. Uplatnilo se u přeslic, kolovratů, noh nábytku, ad. Soustružené předměty se také někdy zdobily kovem – vybíjením či vyléváním. Malá část předmětů, hračky a drobné užitkové předměty, se zdobila malbou.

Tvary a výzdoba produktů tradiční podomácké dřevovýroby nepodléhaly příliš vývojovým změnám. Odpovídaly staletými prověřené výrobní i konzumní zkušenosti. Na jejich tvaru i funkčnosti nebylo co měnit. Ve chvíli, kdy s postupujícím společenským a technickým vývojem zmizela jejich potřeba, nebo nastoupila nová levná technologie, zanikla zpravidla i jejich výroba. ★

Ze dřeva a proutí / Dlaskův statek
30. 3. – 29. 12. 2024

Otevřeno denně kromě pondělí
červen–srpen 9:00–17:00
září, listopad, prosinec 9:00–16:00
říjen zavřeno

Krčmy oblíbené i zlořečené

Autor textu:

JIŘÍ ZOUL SAJBŤ

Zmínky o zařízeních, které poskytovaly občerstvení, máme již ze starého Egypta a Mezopotámie, antického Řecka i Říma, zkrátka z nejstarších písemných památek. Z toho lze usuzovat, že hostince/krčmy existovaly ještě dávno před tím, než sahají nejstarší písemné prameny. Jejich vznik patrně souvisel s rozvojem dálkového obchodu, neboť cestující osoby se potřebovaly někde občerstvit, případně posléze i ve větším pohodlí a bezpečí, než jim skýtala studená mez při cestě, přenocovat.

Nejen ve starověkých, ale i v nejstarších pramenech české provenience se hovoří o nemalém počtu krčem, proti jejichž rozmachu zřejmě brojil již biskup Vojtěch v závěru 10. století. Před vyzvednutím jeho ostatků v polském Hnězdně (1039) pak byl knížetem Břetislavem spolu s pražským biskupem Šebířem vyhlášen a českými předáky přísahou potvrzen zákaz zřizování nových krčem i zákaz koupě krčem již zavedených,

Kritický obraz krčmy z poloviny 18. století. V popředí vidíme překupní, v pozadí bitku, vlevo se konkubína domlouvá se zákazníkem a vpravo shazuje jeden druhého skrz dveře v podlaže do suterénního prostoru.

neboť „...krčma je kořenem všeho zla, odkud pocházejí krádeže, vraždy, smilství a ostatní nepravosti...“ (Kosmas, kn. 2, kap. IV). V praxi by to tedy znamenalo uzákonění monopolu již existujících krčem a předání dalším osobám by bylo možné pouze darem, nebo dědictvím. Je jasné, že takové nařízení se v praxi neuchytilo, protože kde je poptávka, bude vždy také nabídka. Velice záhy tak krčmy přestaly (alespoň neformálně) vadit

i klerikům a staly se běžným předmětem darů církevním institucím, které je následně ve své režii provozovaly.

Čím větší koncentrace osob a ruch, tím více krčem bychom našli, takže se zřizováním měst ve vrcholném středověku a s ním spojeného rozvoje pivovarnictví nastal pro rozvoj hostinců pravý ráj. Spolu s tímto obdobím se také začaly stavět víceprostorové domy pevnějších konstrukcí, ve městech navíc čím dál častěji kamenné, se sklepy vylámanými hluboko do skalních podloží, kde bylo možné uchovávat velké množství piva po delší dobu.

Přes veškerý rozvoj se ale pohled na krčmy ani v mladších dobách v zásadě nezměnil. Na jednu stranu byly neodmyslitelným sociálním střediskem svých aglomerací. Dohadovaly a upevňovaly se v nich obchodní, pracovní i osobní kontakty, lidé se tam občerstvovali a nenuceně bavili. Na druhou stranu ale v dobových zprávách čteme o krčmách jako překupnických střediscích, kde si lupiči schovávali a přeprodávali kradené zboží, přičemž krčmář mnohdy ochotně působil jako prostředník. Krčmy jsou zmiňovány jako místa bitek, hazardních her, krčmáři pak bývají v satirických textech archetypem šejdířů. ★

DRINGS

PORADENSTVÍ • SOFTWARE • HARDWARE

Dodavatel hardwaru a služeb v oblasti IT pro regionální obchodní partnery včetně Muzea Českého ráje v Turnově.

DRINGS, spol. s r. o., Turnov

www.drings.cz

Stalo se před sto lety

Autor textu:

DAVID MAREK

Okrašlovací spolek trápí chatrný stav drátěného plotu kolem sirotčince ve Skálově ulici. Cílem je, aby plot byl zcela a natrvalo odstraněn a prostranství kolem budovy upraveno ve stejném duchu, jako je tomu u sousední chlapecké školy.

Před sto lety, 6. července, se na fotbalovém hřišti za provazárnou konalo zajímavé utkání. Proti turnovským juniorům nastoupilo družstvo „nejlepších hereckých profesionálů“ z Prahy. Na způsob nám známé AMFORY (mimochodem zkratka pro tým AMatérských FOTbalových RArít), která v letošním roce oslaví 50 let od svého vzniku. Utkání v Turnově konané již před sto lety jen dokládá, že podobné uskupení složené ze známých umělců u nás působilo již za první republiky. Že se jednalo o recesistickou záležitost napovídají drobné změny v pravidlech – například to, že kdo dal gól, byl vyloučen. Před zápasem se konal společný průvod celým městem, který končil na hřišti.

Na červencové schůzi obecního zastupitelstva se projednávala koupě domu čp. 309 (dnes parkovací prostor pod Střelnicí) i s přilehlými pozemky. Cílem bylo zde do budoucna zřídit prostor pro dobytčí trhy. Ty se do té doby konaly na Trávnici v místě, kde se později postavilo kino.

V roce 1924 s nastupující plaveckou sezónou se množí stížnosti na stav turnovské plovárny (u velkého mostu) a nejvíce vadí, že byl odtud odstraněn „basin“, který se nacházel uprostřed dřevěné plovárny umístěné již z části nad řekou, takový ponton. Absence bazény byla trnem v oku všem neplavcům, kteří se neodvážili na velkou Jizeru. Bazén se na plovárnu vrátil až v následujícím roce.

V sobotu dne 26. července, ve výroční den vypuknutí světové války, byla na turnovském hřbitově uspořádána pietní vzpomínka padlým a zemřelým z let 1914–1918. Hlubokým dojmem působil osvětlený kenotaf, u něhož stála čestná stráž: legionáři, sokolové

V červenci 1924 byla na zastupitelstvu města projednávána snaha městské rady odstranit reklamní tabule v Nádražní ulici před viaduktem. Dle této fotografie byla jednání úspěšná.

a vojíní turnovské posádky. Více než dva tisíce zúčastněných věnovalo tichou vzpomínku teprve nedávno zemřelým otcům, synům, příbuzným, jejichž 115 jmen bylo uvedeno na smutečních navštívenkách připevněných na kytici před symbolickým náhrobkem – dílo zahradníka pana Šváry.

Ameriko, ty jsi v tom lín... Ačkoliv Spojené státy mají sotva dvacetinu všeho obyvatelstva na světě, vlastní přece polovinu všeho bohatství světa a víc než polovinu pokladů ve zlatě, perlách a drahokamech. Není správné, říká-li se stále, že americké bohatství je soustředěno pouze v rukou několika dolarových králů. Převážná část bílého obyvatelstva Spojených států žije v poměrech, které bychom označili za velmi blahobytnické. Na každé tři rodiny připadají dva telefony a dva automobily. Miliony prostých dělníků mají nejenom vlastní prostorný dům, nýbrž i vlastní telefon, auto a jiný přepych, který se našim dělníkům zjevuje nejspíš ve snách. (...) Spojené státy produkují více než polovinu veškeré výroby ocele a ocelového zboží a že 90 procent všech automobilů na světě se vyrábí ve Spojených státech a jejich pobočných továrnách za hranicemi. (...)

Hlasy Pojizerské, 1. srpen 1924 ★

Na statku od božího rána do setmění

Přijďte v létě na Dlaskův statek a nahlédněte do života sedláků, kteří tu žili. Seznámíte se s jejich každodenními činnostmi a řemesly, která v našem kraji k jejich životu odjakživa patřila, s běžnými pracemi, řemeslným fortem a dětskými hrami. Statek plný života a řemesel si můžete užít od úterý do soboty a ve vybrané dny vás čeká ukázka tradičních řemesel.

Ukázka řemesel

- 2. 7. Montování foukaných perel – Rautis
- 11. 7. / 8. 8. Provaznictví
- 12. 7. / 9. 8. Šindel
- 17. 7. / 23. 7. Zpracování vlny
- 18. 7. Pletení z orobince
- 19. 7. Dřevěné řezané formy na perník
- 24. 7. Ošatka ze slámy
- 22. 8. Košíkářství

Na statku od božího rána do setmění

2. 7. – 30. 8. 2024

Úterý–pátek 9:00–17:00

Ohlédnutí za minulým čtvrtletím

Jarní měsíce se v našem muzeu nesly ve svátečním duchu a znamení milých společenských akcí a setkání. Jedním z nich bylo slavnostní odpoledne v Obecním domě v Praze 14. května. Výstava Krystaly – 80 let ve službách technického pokroku získala druhé místo v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis v kategorii Muzejní výstava roku 2023. Zleva na snímku Hynek Fetterle, autor architektonického řešení výstavy; Jan Bitman, marketing manager společnosti Crytur Turnov; Jan Prostředník, ředitel muzea.

Ocenění výjimečnosti v oblasti řemeslné výroby a tvorby, titul Mistr tradiční rukodělné výroby Libereckého kraje, byl v letošním roce udělen dvěma mimořádným dámám – Štěpánce Kurfiřtové za zpracování drahých kamenů a Janě Vohánkové za zpracování ovčího rouna.

Skutečnou oslavou řemesla byly tradičně květnové Staročeské řemeslnické trhy. Spojení řemesel, hudby, divadla a hlavně návštěvníků přináší do Turnova každoročně neskutečnou energii a atmosféru. V letošním roce trhy navštívilo 11,5 tisíce lidí.

Pokud se umí podat informace zábavnou a akční formou, baví věda a učení každého, malé i velké. Naši archeologové vědí, jak na to. Celý červen provázeli školáky Hroboskalským skalním městem, místy starých osídlení.

Dalším setkáním, které připomnělo význam historie a tradic, byla Turnovská muzejní noc. Na Dlaskově statku jsme návštěvníky vrátili do dávných časů třeba i čtením pohádek. ★

Muzejní čtvrtletník

Vydává Muzeum Českého ráje v Turnově,
Skálava 71, 511 01 Turnov
Povolení MK ČR – E 15658. ISSN: 1801-4054
Odpovědná redaktorka: Marcela Beranová, DiS
Grafická úprava: Martina Hamouzová a Erika Hupatyčová
Sazba: Marcela Beranová, DiS
Tisk: Tiskárna UNIPRESS, s.r.o. Svobodova 1431, Turnov

Uzávěrka tohoto čísla byla 15. června 2024
Čtvrtletník je k dostání zdarma na pokladně muzea,
v informačních centrech a muzeích v okolí Turnova.
Na adrese beranova@muzeum-turnov.cz si můžete objednat zaslání
čtvrtletníku v elektronické podobě.
e-mail: beranova@muzeum-turnov.cz, tel. 481 322 106
www.muzeum-turnov.cz

Kalendárium duben, květen, červen

Výstavy:

Výstavní sál

27. 6. 2024 – 19. 1. 2025 Kde se pivo vaří...
Historie pivovarnictví na Turnovsku

Kamenářský dům

27. 6. – 8. 9. Kde se pivo pije...
Staré hostince a historické pivní lahve
z regionu

Dům 72

4. 4. 2024 – 2. 2. 2025 Špéra byla, je a bude
140 let od založení SUPŠ a VOŠ v Turnově

Mineralogický kabinet

27. 2. – 29. 9. Drahé kameny Podkrkonoší

Dlaskův statek

30. 3. – 29. 12. Ze dřeva a proutí
Expozice o podomáckém zpracování dřeva
a proutí v selské usedlosti

Akce:

2. 7. / 9. 7. / 16. 7. / 23. 7. / 30. 7. / 6. 8. / 13.
8. / 20. 8. / 27. 8. Den s mineralogem
Zážitkový program s geologickou temati-
kou (nejen) pro děti / Areál Kamenářského
domu

4. 7. / 11. 7. / 18. 7. / 25. 7. / 1. 8. / 8. 8.
15. 8. / 22. 8. / 29. 8. Lezu, lezeš, lezeme
Zážitkový program s lezeckou tematikou
Atrium muzea

6. 7. / 13. 7. / 20. 7. / 27. 7. / 3. 8. / 10. 8. / 17.
8. / 24. 8. / 31. 8. Řemeslné soboty na Dlas-
kově statku (řemeslné dílny pro veřejnost)

7. 7. / 14. 7. / 21. 7. / 28. 7. / 4. 8. / 11. 8.
18. 8. / 25. 8. / 1. 9. Loutkáři dětem
Loutková představení / Atrium muzea

Filmové středy v atriu muzea s regionální-
mi pivovary / 21:30 / Vstup volný
10. 7. Postřižiny (s pivovarem Rohozec)
24. 7. Adéla ještě nevečeřela (s pivovarem
Rohozec)
7. 8. Vesničko má středisková (s Měšťan-
ským pivovarem Turnov)
21. 8. Slavnosti sněženek (s Měšťanským
pivovarem Turnov)

17. 7. – 14. 8. (18:00) Procházka za utrpením
Přednáška o utrpením a hrdelním právu

Otevírací doba

Muzeum Českého ráje v Turnově
červenec–září úterý až neděle od 9:00 do 17:00

Dlaskův statek

červenec–srpen úterý až neděle od 9:00 do 17:00
září úterý až neděle od 9:00 do 16:00

Změna programu vyhrazena.

Více na www.muzeum-turnov.cz
Těšíme se na Vaši návštěvu.